

Motion till riksdagen 2009/10:K356

av **Gunnar Sandberg och Marie Nordén (s)**

Förtroendevaldas villkor i landsting och kommuner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förtroendevaldas villkor i landsting och kommuner.

Motivering

Att vara förtroendevald är ett hedersamt uppdrag från partiet och medborgarna. Att inneha ett förtroendeuppdrag skiljer sig från de förutsättningar man har som anställd eftersom "förmåner" som semester, sjukförsäkring, föräldraförsäkring och anställningstrygghet är kopplade till just en anställning. De senaste 20 åren har synen på förtroendevalda och deras uppdrag sakta glidit i riktning mot att medborgare och även vissa politiker nu pratar i termer som är relaterade till anställning. För att tydligt särskilja att politiker är just förtroendevalda blir det viktigt att hävda att man inte jobbar som politiker utan har ett förtroendeuppdrag som innebär ett ansvar 24 timmar per dygn året runt. En politiker kan alltså inte jobba övertid, vara sjukskriven eller ha semester. Den förtroendevalde väljer sätt att fullgöra sitt uppdrag beroende på sina personliga förutsättningar.

Men för att de ska kunna genomföra sina uppdrag kräver det att de också får ersättning för sina utlägg som de har när de fullgör de uppdrag som de fått och tagit ansvar för. Den här motionen tar upp två problemställningar. Dels handlar det om de förtroendevaldas stationeringsort och dels deras rätt till föräldraledighet. Vi anser att dessa två bör vara aktuella för en översyn enligt nedan.

Fel! Okänt namn på

Resor

En tung kostnad för de förtroendevalda som inte bor på centralorten är resorna till och från sammanträden och andra förrättningar. Det är inte ovanligt att förtroendevalda i Jämtlands läns landsting har 20–30 mil enkel resa till Östersund och inom en kommun är resor på 10 mil enkel väg inte ovanliga. Kommunallagen ger dem också rätt till skälig ersättning vid resor i de flesta fall.

Undantaget är när en förtroendevald har ett kontor till sitt förfogande för att fullfölja sitt uppdrag. Då tolkar Skatteverket reglerna så att det är en anställning och att den förtroendevalda inte längre omfattas av kommunallagens regler vad gäller reseersättning.

Föräldraledighet

Nuvarande lagstiftning, främst grundlagen och kommunallagen, reglerar att förtroendevald har rätt att vara ledig från sin anställning i rimlig omfattning för att fullgöra sitt uppdrag. Det finns dock inget i ovanstående lagar som ger rätt till förtroendevald att vara ledig från förtroendeuppdraget, men ändå vara garanterad att ha det kvar.

Kommuner, landsting och regioner runt om i Sverige har utifrån praktisk erfarenhet hanterat dessa frågor på olika sätt genom sina respektive författningar eller arbetsordningar. Rent konkret har de flesta genom egna beslut möjliggjort föräldraledighet. Det är med nuvarande lagstiftning fullt möjligt att utse en förtroendevald för en begränsad tid, t.ex. under en föräldraledighet, i syfte att den tidigare valde kan återgå till sitt uppdrag efter sin ledighet. Lagen behöver alltså inte skrivas om ur den aspekten.

Men med anledning av den stora floran av tillämpningar finns det anledning att genomföra en översyn av ovanstående lagar, men där den förtroendevaldes särställning kvarstår. Någon form av lagtolkning eller rekommendation till kommuner, landsting och regioner är nödvändig.

Kommunallagen reglerar att de personer som deltagit i besluten ska anges i protokollet. Det finns inget som reglerar på vilket sätt ledamöter med förhinder ska redovisas. Vi anser att laga ”förfall” bör framgå av protokoll, t.ex. föräldraledighet eller sjukdom.

Stockholm den 1 oktober 2009

Gunnar Sandberg (s)

Marie Nordén (s)